ολεωτικῶς τὰ πάθη τοῦ ἄρχοντος. ὅθεν ἐξαρτῶν-
ται καὶ ἡ τύχη καὶ ἡ θέσις καὶ ὁ βαθμὸς αὐτοῦ, ἴσως δὲ
καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις. Ἂν κατέχῃ τι ὑπούργημα, ἐναμιλ-
λᾶται ἐξ ἀνάγκης πρὸς τοὺς ἀντιπάλους καὶ φιλοδό-
ξους κατὰ τὴν εὐπείθειαν καὶ τὴν ταπείνωσιν, προσέ-
χων καὶ εἰς τὰ νεύματα αὐτὰ τοῦ δεσπότου, ὥστε οὔτ'
ἀσφάλειαν, οὔτε ἄλλη τις σπουδαία ὑπόθεσις δύναται νὰ
ἐμποδίσῃ νὰ προσέρχηται ὁσημέραι· διότι ἡ κατὰ
τοῦτο ἀμέλεια θέλει παρασταθῇ ὡς ἐπονείδιστος ἀδια-
φορία παρὰ τῶν φθονερῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνεδρεύουσι διὰ
νὰ εὕρωσι καιρὸν νὰ τὸν ὑποσκελίσωσι. Πόσας ἄρα γε
ἀπατᾶται ὕβρεις καὶ πόσους ὀνειδισμούς; οὐχὶ τοῦ ἡγε-
μόνος αὐτοῦ, ὅστις ὡς ὑψηλὴν κατέχων διὰ παντὸς
ἀνωφερῆ ὑπάρχει καὶ γενναῖος καὶ μεγαλόψυχος, ἀλλὰ
τῶν παραδυναστῶν, οἵτινες χθὲς καὶ πρώην ἔτι ἄγνωστοι
καὶ ἀκατανόμαστοι ὡς τεχνῖται καὶ ἀγοραῖοι ἐνίοτε, ἀφ'
οὗ κατὰ τύχην πρὸς καιρὸν ἀνυψώθησαν, ἐμέθυσαν τὸ
μέτωπον ὑπὸ τῆς ἐφημέρου δόξης, ὥστε καὶ τὴν καταγωγήν
των λησμόνησαν· δείλαιοι! οὔτε διαλογίζονται ὅτι ἡ αὐ-
τὴ ἐκείνη χεὶρ, ἡ ὁποία τοὺς ἀνήγειραν, θέλει τοὺς συν-
τρίψει ὡς κεραμέως σκεύη, ἅμα παρέλθῃ ὁ καιρὸς τῆς
ὑποταπεινοδόξου ὑπηρεσίας των, θέλει τοὺς καυτηριάσει
ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἂν ὁπωσδήποτε δυσαρεστήσωσι, θέ-
λει τοὺς ἀποῤῥίψει ὡς λειμώνια, τῶν ὁποίων ἐστείψα
τὸν χυμόν.

Ὁ κατὰ χάριν, οὐχὶ δὲ διὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἐπιτυ-
χὼν ὑπουργήματος, ἢ θηρεύων αὐτὸ περιμένει συχνάκις
τὸν καιρὸν εἰς τοὺς προδόμους τῶν ἡγεμόνων, ἐμποδίζεται
ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ τὰς φυσικὰς αὐτοῦ χρείας, στενοχω-
ρεῖται εἰς τε τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις του καὶ ἀπα-
τᾶται μὲν ἴσως εἰς τὰ γινόμενα, ἢ ὅσα ἀκούει, ἀλλὰ
πῶς νὰ τολμήσῃ νὰ εἴπῃ τι τὸ ἀνδράποδον; Διὰ τοῦτο
ἡ καρδιά εἰς τὰ χείλη, ἐν ᾧ ἡ καρδία του βράζει ἀπὸ τὸν
θυμόν, ὑποφέρει τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ψύχος
τῆς νυκτός, ἀναδέχεται εἰς βάρος του τὴν εὐθύνην τῶν
ἀταξίων τοῦ κυρίου, ἐν ᾧ οὗτος λαμβάνει τὴν ὠφέ-
λειαν, ἐκτελεῖ αἰσχρὰς, ἢ καὶ παραβόλους παραγγελίας,
καὶ πολλάκις δὲ κινδυνεύει ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ ἀπωλέσῃ
τὰ πολλῶν ἐτῶν κόπους, ζῇ δὲ διὰ παντὸς περίφοβος καὶ
ἔντρομος.

Τοιαῦτα πάσχουσιν ἐν γένει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς
τὰς μεγάλας πρωτευούσας καὶ οἱ φερόμενοι πομπωδῶς
καὶ πολυτελοῦς ἁμάξης, παρακολουθούμενοι δὲ ἀπὸ
πολυσήμους θαλαμηπόλους.

Πάντα ταῦτα διαφθείρουσι τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα,
οὐχὶ οὔτε εἰς τὰς φιλοφρονήσεις, οὔτε εἰς τὰς ὑποσχέ-
σεις καὶ ἐπισκέψεις τοιούτων ἀνθρώπων πρέπει νὰ ἔχῃς
πίστιν· ἀλλὰ βλάπτουσιν αὐτοὺς καὶ σωματικῶς διὰ τὴν
ἀϋπνίαν, τὴν ζηλοτυπίαν καὶ τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν
ὑποφέρουσιν, ἐξ ὧν γεννῶνται θανατηφόρα τῆς καρδίας
καὶ τῶν ἀρτηριῶν ἀνευρύσματα. καθὼς ἀπέδειξεν ὁ
Κάρολος Σάρ διὰ παραδειγμάτων τῆς θορυβώδους ἐποχῆς
τοῦ Ναπολέοντος. Διότι τότε μάλιστα ἐκλίναν ταπεινῶς
τὸν γόνυ ὑπερήφανοι ἀριστοκράται ἔμπροσθεν σοβαροῦ
ἀρχοντος, ὅστις ἦτο πρὸ ὀλίγου ἤδη ὅμοιος αὐτῶν, ἢ
καὶ κατώτερος. Ἐπὶ τοιούτων καιρῶν πλεονάζουσι καὶ
τὰ κυριακὰ πάθη, εἶδον ἡ ὑποχονδρία, τὴν ὁποίαν ὀλί-
γων μηνῶν διετρίβη εἰς τοὺς ἡσύχους ἀγροὺς ἀρκεῖ
συχνάκις νὰ ἰατρεύσῃ· ἀλλ' ἡ φρενοβλάβεια, τὸ ἔ-
σχατον αὐτῆς ἄκρον, διαμένει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
ἀνίατος.

Τί καλὸν δύναταί τις νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὸν λυττώδη
πόλεμον τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῶν Γουέλφων καὶ
Γιβελίνων τῆς Ἰταλίας, τῶν ὁμιμοφρόνων καὶ Ναπο-
λεοντιστῶν, ἢ δημοκρατικῶν τῆς Γαλλίας, τῶν Οὐίγ-
γων καὶ Τόρεων τῆς Ἀγγλίας, ἢ καὶ αὐτῶν τῶν Να-
παίων καὶ Μοσχομαγγιτῶν τῆς ἡμετέρας Ἑλλάδος;
Ἑκάστη τῶν εἰρημένων φατριῶν ἀμφισβητεῖ τὴν ἐξου-
σίαν ὡς λείαν ἐχθρικὴν οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ,
ἄπαγε, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ νὰ λαφυραγωγῇ
τὸν δημόσιον πλοῦτον, νὰ πωλῇ ἀναισχύντως τὰ ὑ-
πουργήματα, νὰ φέρῃ εἰς τὰ πράγματα ἀνωνύμους
καὶ τριοβολιμαίους ἀνθρώπους, νὰ ἀπατᾷ τὸν ἀνώτατον
ἄρχοντα, νὰ ἐξευτελίζῃ τὸ ὑπάρχον πολίτευμα, νὰ
περιπαίζῃ τὴν κοινὴν γνώμην, νὰ βεβηλοῖ τὴν θρησκείαν
τοὐτέστι νὰ διαφθείρῃ πάσας τὰς πηγὰς τῆς ἠθικῆς.
Τί χειρότερον ἔπραξαν οἱ ἀνόσιοι ἐχθροί, ὅσοι πολι-
ορκοῦντές τινα πόλιν ἐφαρμάκευον τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα
ἐφέροντο εἰς αὐτὴν, διὰ νὰ φονεύσωσι καθάπαξ πλῆ-
θος ἀθώων καὶ δυστυχῶν ἀνθρώπων.

Ἂν τοὐλάχιστον οἱ πρωτοστάται τῶν συμμοριῶν
τούτων ἦσαν πάντες λόγου ἄξιοι καὶ προτεροῦντες ὁ-
πωσοῦν τῶν ἄλλων, οὐδεὶς ἐρθόνει τὴν τύχην των· ἀλλ'
ἐκτὸς τῆς Ἀγγλίας, πανταχοῦ σχεδὸν ἀλλοῦ ὀλίγοι τινὲς
ἀγαθοὶ συνεπάγουσι πολλοὺς ἀναξίους, ἀμαθεῖς, ῥαδιούρ-
γους, χειρώνακτας τῆς ἰσχάτης τάξεως μὴ γνωρίζοντας
ἐνίοτε οὔτε τὸ ὄνομά των νὰ ὑπογράψωσι, κόλακας
ὅμως ἐπιτηδείους καὶ κύπτοντας εὐπειθῶς τὰ νῶτα, ὡς
αἱ κάμηλοι, διὰ νὰ δεχθῶσι τὸ ἐπιβαλλόμενον τῆς δου-
λοπροσύνης βάρος, ἐμπορευομένους δὲ ἀσυνειδήτως τῆς
πατρίδος τὰ ναυάγια.

Ἡ τοιαύτη ταπείνωσις καὶ ἀχρειότης τοῦ χαρακτῆ-
ρος ἀηδιάζει καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν λαῶν, ὥστε θεω-
ροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς δυστυχεῖς καὶ ἐν μέσῳ τῆς κοινῆς
λατρείας καὶ εἰς αὐτά των τὰ παλάτια, τὰ ὁποῖα γί-
νονται χρυσόπαστοι αὐτόχρημα φυλακαί. Ἕνεκα τού-
του τρέχουσι καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς, ὅταν δύνανται,
διὰ νὰ ἀναπνεύσωσι καθαρὸν ἀέρα καὶ νὰ παρηγορη-
θῶσι κἀμέλητὸ θέαμα τῆς φύσεως, καὶ νὰ ἀκούσωσι τὴν
ἀλήθειαν ἐκ στόματος τοὐλάχιστον τῶν χωρικῶν καὶ
τῶν ποιμένων· ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ἀποκέντρους χώρας
πρὸς καιρὸν ἀπομακρύνονται.

Πολλοὶ περιηγηταὶ ἀναφέρουσι τὴν εὐρωστίαν καὶ
μακροβιότητα ἐθνῶν κειμένων εἰς θερμότατα κλίματα,
οἷον τῶν Ἰνδῶν· οὐδεὶς ὅμως αὐτῶν ἐνθυμήθη τοὺς
Κινέζους ὡς ἐξαιρέτως περιέργους εἰς τοὺς ἐξω-
τερικοὺς τρόπους καὶ ὑποκριτὰς καὶ δολίους. Ἀλλὰ
τὰ ἐλαττώματα ταῦτα τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης
ὁ λαὸς αὐτὸς ἐκτείνει καὶ εἰς αὐτὰ τὰ δένδρα, διότι
ἐμποδίζει τὴν αὔξησίν των, ψαλιδίζει τὸ φύλλωμα,
καὶ δίδει εἰς τὸ ὅλον διάφορα τεγνητὰ σχήματα, ὥστε
γίνονται ἀπεικόνισμα τῶν νάνων καὶ τῶν εὐνούχων, οἱ
ὁποῖοι περιπολοῦσιν εἰς τὰς δεσποτικὰς αὐλὰς τῆς
Ἀσίας. Ἀλλ' οὔτε τὰ φυτὰ, οὔτε τὰ ζῶα ταῦτα ταπει-
νωθέντα τοσοῦτον τερατωδῶς καὶ κατα δι δικασμένα νὰ
ὑποφέρωσι τὴν τομὴν τοῦ σιδήρου, ἢ τὰς πληγὰς τοῦ